

A Denevérvédelmi Akciócsoport 1995. évi kutatási programja The Research Programme of Bat Conservation Group of Debrecen in 1995

BIHARI ZOLTÁN, GOMBKÖTŐ PÉTER
4010 Debrecen, Egyetem tér 1/2.

ABSTRACT: We would like to continue the usual revision of building-dweller colonies in Heves, Borsod- Abauj-Zemplén, Hajdú-Bihar and Szabolcs-Szatmár counties. This means the revision of about 100-150 buildings a year. We will continue the regular faunistic assessment in and around Debrecen, as well as the search for new colonies in caves and abandoned mines in the Mátra and Bükk mountains. Our bat conservation camps will be organized in the Bükk and Zemplén mountains. The article also contains the short summary and aims of our research programme we would like to carry out with the help of ringing.

A program lebonyolítója: Denevérvédelmi Akciócsoport

Gyűrűző, programvezető: Bihari Zoltán, Gombkötő Péter

Folytatni kívánjuk az épületlakó kolóniák szokásos éves ellenőrzését Heves-megye és Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-megyék területén. Ez kb. 100-150 épületet érint az idei évben. A rendszeres, faunisztikai felmérések (hálózatos befogások és épületlakó fajok kolóniáinak felmérése) végzését folytatjuk Debrecen és környékén. Folytatjuk a denevérkolóniák felkutatását barlangokban, felhagyott bányákban a Bükk és a Mátra területén. Denevérelőhely rekonstrukciós táborokat rendezünk a Mátra-, és a Zempléni-hegységben.

Gyűrűzést igénylő kutatások:

- a, Felsőtárkány és környéke denevéreinek kutatása
- b, A nagy kolóniákat alkotó fajok gyűrűzése
- c, A debreceni Nagyerdő denevéreinek kutatása
- d, A Zempléni-hegység denevéreinek kutatása

a, Felsőtárkány és környéke denevéreinek kutatása

Gyűrűző, programvezető: Gombkötő Péter

Gyűrűzni kívánt fajok: az összes gyűrűzhető faj

Indoklás:

Négy éve elkezdett DNY-Bükki (Felsőtárkány és környéke) kutatásokat 1995-ben is folytatni kívánjuk. A már négy éve folytatott vizsgálatok eredményei közé tartozik a nagy patkósorrúdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*), vízi denevér (*Myotis daubentoni*), korai denevér (*Nyctalus noctula*), barna hosszúfülű-denevér (*Plecotus auritus*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*) élőhelyeinek kapcsolatának felderítése más, közeli élőhelyekkel és téli szálláshelyekkel. Az eddig végzett befogások segítségével jól használható adatokat kaptunk az előforduló fajok napi és

évszakos változásaira vonatkozóan.

Fő célunk az ezirányú kutatások folytatása, konkrét denevérélőhelyek felmérése, azok megmentése és fokozott védelme érdekében.

b, A nagy kolóniákat alkotó fajok gyűrzése

Gyűrző, programvezető: Gombkötő Péter

Gyűrzni kívánt fajok:

- nagy patkósorrúdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythi*)
- csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)

Indoklás:

Az egyes fajok épületekben is nagy egyedszámú kolóniákat alkotnak, melyek rendkívül sérülékenyek (pl. Borsodnádasdról 2 év alatt eltűnt egy 700 db, Bükk-szenterzsébetről egy 200 db egyedre számláló nagy *Myotis*-kolónia (mely közönséges, illetve hegyesorrú denevérekből állt). A kolóniák felbomlása új ismereteket nyújthat az egyes épületlakó kolóniák közti kapcsolatokra és a fajok információátadási képességeire vonatkozóan, ha belőlük néhány példányt egyedi jelöléssel látunk el.

A meglevő szülőkolóniák téli szállásának és vándorlási útvonalának ismerete elengedhetetlen ezen fajok hatékony védelmében. Az eddigi gyűrzések segítségével sikerült fényt deríteni az észak-magyarországi közönséges denevér kolóniák kapcsolatára a szlovákiai teledőhelyekkel. Az ottani kutatókkal együttműködve további kapcsolatokat találhatunk. A területen gyűrzött denevérek visszafogásának valószínűsége azáltal is nő, hogy a vizsgálati területen mások is foglalkoznak denevérek befogásával, illetve a Bükk-hegységben tevékenykedő barlangászoktól is kaphatunk visszajelzéseket.

c, A debreceni Nagyerdő denevéreinek kutatása

Gyűrző, programvezető: Bihari Zoltán

Gyűrzni kívánt fajok:

- korai denevér (*Nyctalus noctula*)
- törpe denevér (*Pipistrellus pipistrellus*)

Indoklás:

Az 1995-ös évben is folytatni szeretnénk a debreceni Nagyerdőben a korai denevérek (*Nyctalus noctula*) és törpe denevérek (*Pipistrellus pipistrellus*) kutatását. Ennek célja, hogy a Nagyerdőben élő denevérek számáról fogalmat alkothassunk, illetve vizsgáljuk területhűségüket.

d, A Zempléni-hegység denevéreinek kutatása

Gyűrűző, programvezető: Bihari Zoltán

Gyűrűzni kívánt fajok:

- nagy patkósorrúdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythi*)
- csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
- óriás-koraidenevér (*Nyctalus lasiopterus*)

Indoklás:

A gyűrűzések célja, hogy kapcsolatot tudjak kimutatni a szlovákiai, Kassa környéki bányák teelő denevérei és a hazai kolóniák közt. A szlovákiai bányák téli ellenőrzését a szlovák partner fogja elvégezni.